

ACCOUNTING AND CALCULATION OF PRODUCTION COST

CONTABILITATEA ȘI CALCULAȚIA COSTULUI DE PRODUCȚIE

ALEXA Valentina-Mădălina, studentă, Specialitatea: CIG

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
România, Suceava, str. Universității 13, www.usv.ro
e-mail autor: madavale898@gmail.com

Abstract: *The purpose of our work is focused on cost accounting or management accounting which clarifies the concepts of expenditure and costs, but also the use of concepts, theories, paradigms regarding cost calculation, to explain and interpret specific working procedures. I believe that these examples of the application of the cost calculation procedures are useful both to practitioners, but especially to students and masters from economic science programs.*

KEYWORDS: *costs, expenditure, cost calculation, accounting*

JEL CLASSIFICATION: M41

INTRODUCERE

Scopul lucrării este de a aprofunda cunoștințele privind contabilitatea costurilor sau contabilitatea de gestiune prin care se clarifică conceptele de cost și cheltuială, prin utilizarea acestor concepte, dar și parcurgerea etapelor cu privire la calculația costurilor conform Legilor contabile. Contabilitatea costurilor de astăzi este înregistrarea bugetării, analizarea și determinarea costurilor pentru produsele fabricate și este un element important în cadrul unei întreprinderi. Cunoașterea noțiunilor generale privind contabilitatea costurile constituie o bază în condiții bune a activității unei entități.

Tema aleasă pentru lucrare este “Contabilitatea și calculația costului de producție” și cuprinde două părți. Lucrarea abordează: noțiuni generale, conceptele de cost și cheltuială, clasificări ale costurilor și cheltuielilor și etapele calculației costului de producție cu un exemplu practic.

CONȚINUT

Contabilitatea de gestiune este o contabilitate analitică deoarece dă posibilitatea determinării rezultatelor analitice, este o contabilitate internă întrucât informațiile furnizate sunt utilizate numai în interiorul societății fără a fi permisă furnizarea acestora către terți. Contabilitatea de gestiune are posibilitatea să sprijine efectiv activitatea de conducere la toate nivelele ierarhice și a compartimentelor funcționale prin furnizarea de informații exacte și operative pentru luarea unor decizii, având tehnica determinării costurilor.

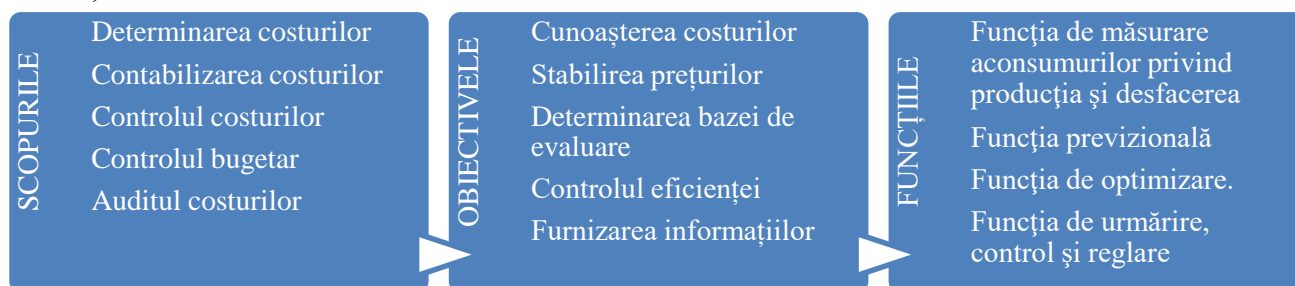

Fig. 1. Scopurile, obiectivele și funcțiile contabilității costurilor

Sursa: Elaborat de autor pe baza informațiilor preluate din Curs ”Contabilitate de gestiune”-Prof. Mihalciuc Camelia

Conceptul de cheltuieți. În literatura de specialitate, acest concept de ”cheltuieli” nu a fost la fel de mult abordat ca și conceptul de cost, însă câțiva specialiști din domeniul economic au reușit să aducă în evidență următoarele concepte:

- ✓ T. Rațiu împreună cu colaboratorii săi, afirmă că aceste cheltuieli sunt “expresia valorică a consumului de mijloace materiale și bănești pentru a satisface necesarul de consum productiv ale procesului de producție”
- ✓ O altă perspectivă, care trebuie amintită, aparține lui G. Bucșa care afirmă faptul că aceste cheltuieli sunt “consumuri de mijloace economice care se efectuează la exploatarea, întreținerea și administrarea de la o zi la alta în vederea menținerii activelor angajate în organizarea unei activități economice”.

Conceptul de cost. Spre deosebire de conceptul de cheltuială, conceptul de cost a fost mult mai abordat în literatura de specialitate, astfel concepțiile referitoare la acesta au evoluat și s-au dezvoltat de-a lungul timpului.

- ✓ Adam Smith punea “semnul egalității între valoare și costul producției, incluzând profitul și renta între elementele costului”. Acesta vedea costul ca prețul real al bunului material.
- ✓ În concepția lui K. Marx, costul de producție apare ca o componentă a valorii mărfii. Acesta este stabilit prin costul mărfii, cost care “reprezintă valoarea intrinsecă a mărfii, întrucât el este condiția sine qua non a reproducției simple, a continuității producției”
- ✓ Gh. Bistriceanu definește costul de producție drept „categorie economică a producției de mărfuri care reflectă relațiile ce apar în mod obiectiv în legătură cu comensurarea, în expresie bănească, a unei părți din valoarea mărfurilor, respectiv a cheltuielilor cu mijloacele de producție și cu salariile, efectuate de o unitate economică pentru fabricarea unui anumit produs sau pentru prestarea unui serviciu”

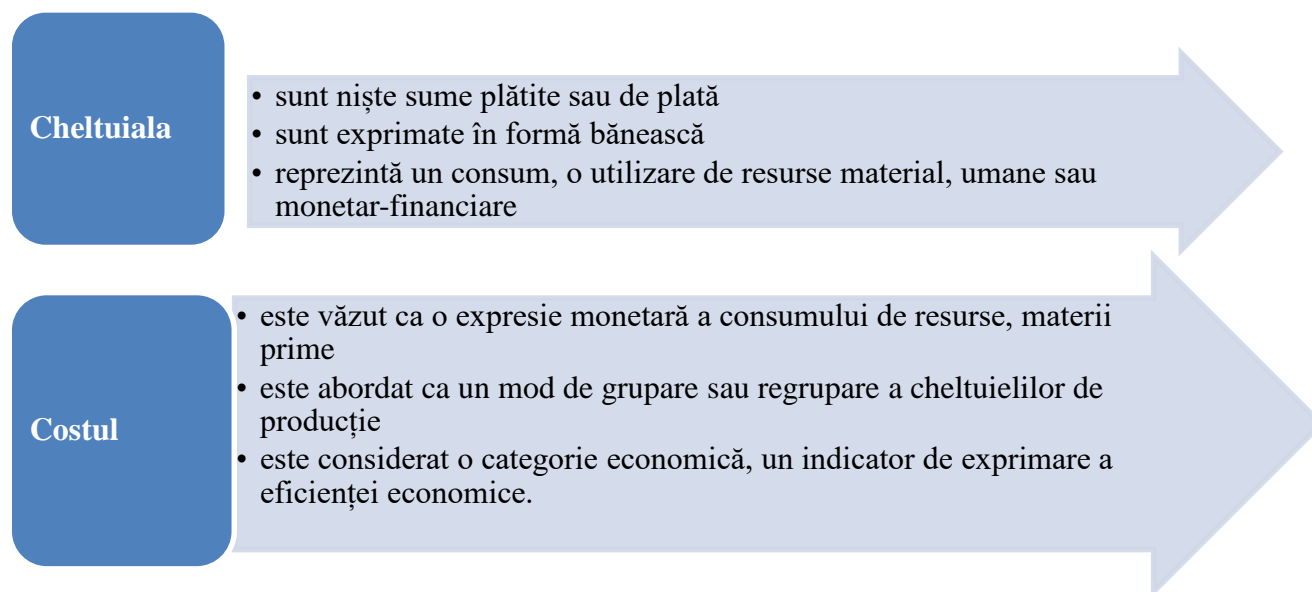

Fig. 2. Caracteristicile principale ale conceptelor de cost și cheltuială

Sursa: Elaborat de autor pe baza informațiilor de mai sus

Clasificarea cheltuielilor. Pentru calcularea costurilor de producție, cheltuielile, după natura lor, înregistrate în contabilitatea financiară, pot fi grupate astfel:

- **cheltuieli directe de producție**= reprezintă cheltuielile care pot fi individualizate și atribuite fără ambiguitate unui produs sau unei activități consumatoare de resurse și producătoare de rezultate.
- **cheltuieli indirecte de producție**= sunt acele cheltuieli generate de procesul de producție din momentul demarării și până la obținerea produselor
- **cheltuieli de desfacere**= acoperă aria cheltuielilor legate de formarea loturilor de vânzare, ambalare, transport, publicitate, expunere, servicii după vânzare etc.

- **cheltuieli generale de administrație**= cuprind acele cheltuieli care au fost angajate pentru formularea politicilor conducerii, organizarea și controlul operațiilor efectuate de o entitate și care nu au o legătură directă cu cercetarea-dezvoltarea, producția și desfacerea. ²

Clasificarea costurilor. Costurile producției, ca unul dintre indicatorii sintetici cei mai importanți folosiți în contabilitatea de gestiune pentru caracterizarea activității economice a unităților economice, pot fi clasificate după mai multe criterii:

1. După stadiile ciclului de exploatare ale unei entități economice pot fi:
 - **costurile de achiziție**- constituit din elemente generate de procurarea bunurilor
 - **costurile de prelucrare**- compus din totalul elementelor generate de producerea, construirea sau fabricarea unei unități de produs
2. După influența lor asupra procesului decizional pot fi:
 - **costurile pertinente**- se referă la costurile viitoare asupra cărora se poate acționa
 - **costurile indiferente**- sunt costuri trecute, istorice, asupra cărora nu se mai poate acționa
3. După momentul și scopul calculării lor, costurile pot fi:
 - **costurile reale**- sunt cele calculate pe baza cheltuielilor reale, ulterior efectuării lor.
 - **costurile prestabilite, numite și antecalulate** se calculează pe baza unor cheltuieli estimative ce ar urma să se efectueze într-o perioadă viitoare.
4. După stadiile de fabricație și comercializare costurile pot fi:
 - **costurile indirecte**- costul efectuat în beneficiul unui număr de centre de cost sau de obiecte de calculație
 - **costurile directe**- costul ce se poate identifica la un obiect de calculație sau centru de cost – exemple: costul materiei prime, manoperei directe etc.
 - **costurile de întreprindere** sunt formate din cheltuielile directe, cheltuielile comune ale secției de fabricație și cheltuielile generale de administrație ale unității
 - **costurile complete** sunt formate din totalitatea costurilor de întreprindere la care se adaugă cheltuielile de desfacere.
5. După conținutul și natura economică a tipului de cost calculat pot fi:
 - **costurile integrale**; • **costurile parțiale sau proporționale**.
6. După producție și cheltuielile de producție putem distinge:
 - **costul pe produs** este format din totalitatea cheltuielilor de producție ce revin pe unitatea de produs fabricat.
 - **costul întregii producții** este format din cheltuielile de producție
7. După comportamentul lor costurile se clasifică în:
 - **costul variabil** este costul care variază în mod direct proporțional în sumă totală în funcție de modificările unei măsuri de activitate
 - **costul fix** un cost a cărui mărime totală nu este afectată de modificarea unui parametru

Calculația costului desemnează o anumită succesiune de consemnări și calcule desfășurate după procedee și tehnici adecvate îmbinate între ele după o logică economico – contabilă prin care cheltuielile de producție sunt identificate ca fiind costuri ale purtătorilor de valoare.

Lucrările de contabilitate de gestiune și calculație a costului efectiv se desfășoară într-o anumită succesiune logică, strict determinată, ale cărei etape se prezintă în continuare.

- I. Prima etapă o reprezintă colectarea cheltuielilor de producție.
- II. Calculația costului efectiv cu decontarea livrărilor reciproce de produse.
- III. Calculul costului efectiv al producției auxiliare și repartizarea cheltuielilor aferente producției respective consumată pentru nevoile activității de bază.
- IV. Repartizarea cheltuielilor generale de administrație asupra produselor fabricate, lucrărilor executate și serviciilor prestate de întreprindere.

² <https://www.ceccarbusinessmagazine.ro/tipuri-de-costuri-si-comportamentul-acestora-i-a3525/> -17:41,14 aprilie 2021

- V. Repartizarea cheltuielilor de desfacere asupra produselor.
VI. Determinarea cantitativă și valorică a producției în curs de execuție.
VII. Etapele de calculație a costului efectiv se încheie cu stabilirea acestuia pe unitatea de produs.

Aplicație: Societatea comercială ”Betty Ice,, comercializează înghețată, costurile totale ale perioadei au fost 42.000 lei, după cum urmează:

- ❖ Materii prime consumate 14.000 lei
- ❖ Salariile personalului au fost în valoare de 16.000 lei, dintre care: 7.000 lei pentru personalul de producție, 4.000 lei pentru personalul din distribuție și 5.000 lei pentru personalul administrativ
- ❖ Amortizarea activelor imobilizate a fost de 9.000 de lei din care 5.000 pentru utilajele folosite și 4.000 de lei pentru activele folosite în scopuri administrative.

Tabel 1. Identificarea costurilor de producție

Elemente cheltuieli	TOTAL	Funcția de producție		Funcția de administrație	Funcția de desfacere
		Directe	Indirecte		
Materii prime	14.000	14.000	-	-	-
Salariile	16.000	-	7.000	5.000	4.000
Amortizarea	9.000	-	5.000	4.000	-
TOTAL	39.000	14.000	12.000	9.000	4.000

REZULTATE ȘI CONCLUZII.

În concluzie, având în vedere informațiile preluate din contabilitatea de gestiune rezultă că analizate din acest aspect costurile sunt identice cu cheltuielile, apărând totodată și asemănarea între contabilitatea costurilor și contabilitatea de gestiune. Calculația costurilor este o sursă importantă și indispensabilă de furnizare a informațiilor din domeniul costurilor, având rol major pentru asigurarea unei conduceri cât mai moderne a unei întreprinderii. Problemele costurilor trebuie să fie prezente peste tot, în toate compartimentele întreprinderii, iar calculația costurilor să ocupe un loc central.

BIBLIOGRAFIE:

1. Curs ”Contabilitate de gestiune”-conf. univ. dr. MIHALCIUC Camelia, pag. 57-86
2. BISTRICEANU, G., (2001), Lexicon de Finanțe, Bănci, Asigurări, vol. I, Ed. Economică, București, pag. 461
3. BUSE, G., (1994), Dicționarul complet al economiei de piață, Ed. Societatea Informația, București, pag. 74
4. CEECAR, Ghid practic de aplicare a Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, aprobate prin OMFP 1802/2014, Editura CECCAR, București, 2015
5. <https://www.ceccarbusinessmagazine.ro/tipuri-de-costuri-si-comportamentul-acestora-i-a3525/>-17:41,14 aprilie 2021
6. POPESCU, Gh., (2002), Evoluția gândirii economice, ediția a-II-a, Ed. George Barițiu, Cluj-Napoca, pag. 226
7. POPESCU, Gh.,(2002), Evoluția gândirii economice, ediția a II-a, Ed. George Barițiu, Cluj Napuca, pag. 611
8. RATIU, T., (1995), Cartea contabilului autodidact, Ed. Gestiunea, București, pag. 86

Coordonator științific: LAZARI Liliana, dr., conf. univ.
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: liliana.lazari@ase.md